

Bruder Zaiss wat léert gij?

Er is in de laatste tijd nogal een en ander te doen geweest over de dusgenaamde genezing-op-het-gebed. Vanuit het duitse Rijnland maakt de beweging van deze genezing-op-het-gebed de tongen los en brengt zij de pennen in beweging. Velen zijn er als de kippen bij om ook hier weer te spreken van een manco der kerk. Zij zien in het optreden van Bruder Zaiss en de zijnen aan de kerk alweer een „onbetaalde rekening” gepresenteerd. Dát behoeft de kerk intussen niet al te zeer te verontrusten. Datzelfde werd voor een vijftien jaren ook gezegd, toen de Oxford-Group-Movement met zijn religieuze psychotechniek een Buchmanniaans Nieuw-Nederland van stapel zou doen lopen. Wie niet meedeed gold voor onverbeterlijk conservatief. Intussen is de Group-Movement verzand, Buchman vergeeten; zijn de enthousiasten van toen al weer aan het zoveelste nieuwe experiment, wéér boos op ieder, die niet even enthousiast mee doet. Het is altijd goed, „de kat maar eens uit de boom te zien”.

Maar om op Bruder Zaiss en de genezing-op-het-gebed terug te komen, men wil ons doen geloven, dat we in die genezingen-op-het-gebed te doen hebben met wonderen. Anderen bestrijden dat. Men pleit pro en men pleit contra. Precies als bij de wondergenezingen in Lourdes, die Roomse bedevaartplaats. De ene medicus beweert, dat we in die genezingen te doen hebben met openbaring van het „boven-natuurlijke”, de ander beweert, dat ze langs psychologische, psychoanalytische weg heel eenvoudig kunnen verklaard worden. En al naar gelang dat medisch oordeel anderen behaagt of niet, gaat men dat wetenschappelijk oordeel weer uit religieus vooroordeel verklaren. De medeus, die het „wonder” een wonder laat, heet dan door vooringenomenheid verblind; de ander, die het „wonder” loochent heet gedreven te zijn door haat tegen-de-godsdiens of verward door kerkelijke gebondenheid tegen de beweging.

Zo kan de discussie doorgaan. En zo blijft de molen aan 't draaien. Maar er is een weg die uitnemender is. Men moest eens vragen naar de léer van de Bruder Zaiss.

Daar moet de beslissing vallen. De Schrift waarschuwt ons. Mozes deed wonderen voor Pharao. De Egyptische wijzen deden ze ook. De apostel Paulus spreekt van de wonderen van de antichrist „wiens toekomst is naar de werking des satans in alle kracht en tekenen en wonderen der leugen” (2 Thess. 2:9). Zo sprak hij overeenkomstig de woorden van de Here zelf: „daar zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zullen grote tekenen en wonderheden doen, also dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden” (Matth. 24:24). En zo komt het ook, wanneer dat beest uit Openbaring 13 verschijnt, het beest met hoornen „des Lams hoornen gelijk”: „het doet grote tekenen, zodat het ook vuur uit de hemel doet afkomen vóór de mensen en het verleidt degenen, die op de aard wonen” (13:12,13).

Het gebeuren van een mirakel is dus op zichzelf nooit een bewijs dat de HERE aan de plaats des mirakels is. De plaats van een mirakel kan evengoed een plaats des satans zijn. Beslissend is de vraag niet, wat er aan die plaats te zien is, maar wat er gehoord wordt; niet wat er wordt vertóond, maar wat er wordt gepredikt. En waar de leer der apostelen en profeten wordt gepredikt, dáár is de Here Christus Zelf met Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest. Ook al gebeuren daar geen wonderen. Maar óók: waar die leer der apostelen en profeten niet wordt bewaard, daar is de Here Christus niet. Ook al gaan de mensen er van het ene wonder naar het andere.

Want de HERE heeft Zijn wonderen altoos gegeven tot bevestiging van het Evangelie: „En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Here wrocht mede, en bevestigde het woord door tekenen, die daarop volgden” (Mark. 16:20). Door de wonderen gaf God getuigenis aan het Woord Zijner genade. (Hand. 14:3).

Daaraan zijn de wonderen van God en van Zijn Gezalfde te herkennen.

Als ze vandaag niet geschieden behoeft dat ons niet te verontrusten. Ze zijn geschied.

En God heeft door de wonderen van de Zaligmaker en van Zijn apostelen eens en voorgoed het Woord bevestigd en aan het Woord der genade getuigenis gegeven.

En als men vandaag weer beweert, dat de wonderen der apostolische eeuw weer zijn weergekeerd, dan zullen we dat beweren hebben te toetsen aan de vraag of dan ook de apostolische leer daar in Rijnland is weergekomen?

Niet: Bruder Zaiss, wat doet gij? Maar: Bruder Zaiss, wat leert gij? D. E. C.

De Gereformeerde Kerk. Wat Prof. v. N. schrijft is niet gereformeerd. Kan dat: deze viag en deze lading?

Ook staat aan de kop van 't blad: „Onder Redactie van het Comité ter verspreiding der beginselen van de Confessionele Vereniging”.

Toen deze Vereniging werd opgericht, werd als eerste bepaling opgenomen: „dat de Vereniging aan geen poging tot herstel of hulpbetoon in de nood der Kerk de hand lenen kan, die wel uitgaat van een onbekrompen en on-dubbelzinnige instemming met de grondslag der Kerk, in haar belijdenisschriften neergelegd!” Eheu, quantum mutatum ab illo!

P. D.

ERRATA.

In de beide laatste driestarren van het vorige nummer (bl. 390) komen enkele fouten voor: 1e kolom regel 15 en 2e kolom regel 26 van boven staat: 59, lees: s.g; 2e kolom, 20e regel van boven staat: dat niets in 't algemeen ongeoorloofd is, lees: dat zulks in 't algemeen ongeoorloofd is; 2e kolom regel 28 van boven staat: 524, 59, lees: 552; de aanhalingstekens 2e kolom regel 29 en 38 van boven dienen te vervallen (deze pericoop is een korte samenvatting). P. D.

POP. WETENSCH. SCHETSEN

de Ned. Geloofsbelijdenis, art. 27 en Catechismus, vraag en antwoord 84, dan weet ik het niet. Ik beweet niet, dat al die collega's van de dienaar, die daar bevestigd wero, vijanden der kerk zijn: komt ons het oordeel toe?

Maar wel weet ik, dat de zuivere bediening van het Evangelie scheiding maakt. Dat tegenover de Christus der Schriften niemand neutraal kan blijven. En dat tegenover Hem de gedachten des harten openbaar worden. Dat wij allen van nature zijn haters Gods, Haters van Christus. En daarom haters van Zijn lichaam, de kerk. En dat alleen het waarachtig geloof, in de mens gewrocht zijnde door het gehoor des Woords Gods en de werking des Heiligen Geestes, hem wederbaar en maakt tot een nieuwe mens (Ned. Gel. Bel., art. 24). Eer mens, die aldus van hater Gods en der kerk gemaakt is tot liefhebber Gods en levend lidmaat der kerk.

Niet welwillendheid en vriendelijkheid maken iemand van vijand tot vriend Gods. Maar het waarachtig geloof bewerkt zulks door de genade Gods.

De antithese, door God gezet, wordt niet opgeheven door welwillend onderling verkeer of door zielscontact. Maar door de vrije, almachtige daad Gods in de wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes.

Het blad, waarin Dr v. N. schrijft, heeft als ondertitel:

OMGORDT DE LENDENEN VAN UW VERSTAND EN WEEST NUCHTER

II

We komen nu tot ons tweede punt: de taak van de christelijke wetenschapsman binnen de gemeenschap van Gods volk. We willen ook hier niet een wetenschappelijke theorie trachten te ontwikkelen wat wetenschap eigenlijk is, noch wat, meer in het bijzonder, christelijke wetenschap eigenlijk is¹⁴.

Wij vragen nu eerst welke het vaste fundament behoort te zijn waarop de wetenschap gebouwd dient te worden. Daarbij zal dan tevens blijken wat niet haar taak is.

Wetenschap — daarover is geen discussie — dient de werkelijkheid, de wereld zoals die in haar structuur is en/of zoals zij zich in de loop der tijden ontwikkelde, al de grote werken Gods te onderzoeken. Zij moet trachten daarvan rekenschap af te leggen en samenhangen en afhankelijkheden te verklaren, onderscheiden wat er te onderscheiden valt, zich verdiepen in die duizend en één problemen die zich voordoen aan de man van wetenschap. Hij zal daarbij dienen uit te gaan van zijn ervaring van de werkelijkheid, van de gegevens die deze hem verschaft. Dat spreekt wel vanzelf, want zonder die voor-wetenschappelijke ervaring en kennis van de werkelijkheid zal hij zelfs met zijn werk niet kunnen aanvangen, dat werk dat, naar het woord der Prediker, is het onderzoeken en naspeuren van al wat er geschiedt onder de hemel, de moeilijke bezigheid welke God de mensen heeft gegeven om zich daarmee te bekommeren.

De christenman van wetenschap kan als bondeling een werkelijkheidskennis hebben — ik bedoel een kennis van de wereld, de normen en de geschiedenis welke aan het wetenschappelijke voorafgaat — die anders, beter en vollediger is dan die van de wereldling, eenvoudig omdat hij Gods openbaring kent en aanvaardt. Hierdoor zal hij beschikken over een kennis der waarheid welke de afvallige in ongerechtigheid ten onder houdt. Zijn inzicht kan dan ook reeds nog voordat hij aan zijn wetenschappelijk werk begint, dieper, wijder, ruimer en bovenal nuchterder, werkelijkheidsgetrouwer zijn. Hierdoor kan hij voor valse problematiek, verkeerd gestelde vraagstukken, bewaard worden. Bij voorbeeld: een gelovige die onze 16e en 17e eeuw onderzoekt zal weten dat de HERE de reformatie werkte, hij zal de reformatoren als zwakke zondige mensen kennen die de HERE onze God geroepen heeft als Zijn dienstknechten om Zijn volk te leiden uit het diensthuis der Roomse hiërarchie. En hij zal ook weten dat de grote opbloei die daarna kwam Gods zegen was, vrucht van de werking van het levenwekkend Woord. Dat alles zal van de aanvang af reeds een historisch-wetenschappelijk onderzoek anders kleuren en wellicht tot heel andere inzichten leiden dan in de gangbare handboeken. En evenzo kan de geschiedenis van de 18e eeuw met als einde de Franse revolutie nooit goed bearbeid worden als men niet de afval onderkent die zich openbaarde in allerlei ongelooftheorieën en de gerede ingang die deze vonden.

Uit dit alles kan blijken hoe geweldig belangrijk het Woord des Heren is ook voor alle wetenschappelijke arbeid. De Schrift openbaart maar niet een „grondmotief”, een levens- en wereldbeschouwing, zij geeft niet alleen eeuwige, altijdgeldende „beginselen”, o

¹⁴ Wij vragen ons immers af wat de schriftuurlijke vooronderstellingen en normen voor het wetenschappelijk werken zijn. Een prolegomena van de wetenschap zelve was niet onze opzet. We laten dus de vragen die in verband onder ons op dit moment in discussie zijn — als b.v. de verhouding van de Schrift openbaringen de „phaenomenologische” kennis der werkelijkheid, de quaestie van het „grondmotief”, de verhouding van de verschillende wetenschappen ten opzichte van elkaar etc. — nu dus rusten, al menen wij wel dat de hier gegeven richtlijn voor de wetenschappelijke praktijk te dien aanzien wel degelijk consequenties heeft.

neen, zij verlicht ons pad, ook het wetenschappelijk pad, bij iedere stap die wij doen.

De heilige Schrift is helder en duidelijk. Dat maakte het ook mogelijk dat er een belijdenis kon ontstaan. Daarin werd als vrucht van de strijd tegen ketterijen en afwijkingen in de loop der geslachten vastgelegd wat het Woord openbaarde. De uitgewerkte belijdenisschriften, die wij hebben, zijn naar waarheid formulieren van enigheid, want hierin is vastgelegd wat zeker en ontwijfelbaar in de Schriften geopenbaard is omtrent God, de mens, zijn verlossing en de werken des Verbonds. Hierin is vastgelegd wat wij belijden als waarheid in overeenstemming met Gods Woord tesamen met alle schriftgelovigen uit alle tijden. Dat wij in die belijdenis hetzelfde belijden als al die anderen roept een gemeenschap in het leven, die prachtig weergegeven wordt in de term „gemeenschap der heiligen”. Hier vinden we stichtelijke en zeer troostrijke litteratuur, en we kunnen de HERE nooit genoeg danken dat Hij aan Zijn kerk deze geschriften gegeven heeft, die zo trouw naspreken wat er in Zijn Woord staat.

Maar hoe het ook zij, de belijdenis moge als een gave Gods nooit versmaad worden, genoeg en afdoende is ze nooit, want zij kan de Schrift zelve nooit vervangen. De Bijbel is zo rijk, zo vol lering, troost en vermaan, dat al het belijden en naspreken van mensen hem wel nooit geheel zal kunnen omvatten en uitputten.

Wij hebben dus gesproken over de zekerheden die wij bezitten, en wel van onze werkelijkheidservaring, van ons kennen van de wereld om ons heen en de geschiedenis — nogmaals, ik spreek hier niet over wetenschappelijk kennen —, vervolgens over de zekerheid die de Schrift ons biedt in wijsheid en inzicht, terwijl we tenslotte nog een enkel woord zeiden over de nooit te verachten vastheid die onze belijdenis daarbij geeft. Zekerheden zijn dit alles, zekerheden waar we nooit aan moeten tornen. We moeten er dan ook in ons wetenschappelijk denken van uitgaan, ja, we zijn daarin juist geroepen ons van de gegeven standen van zaken rekenschap af te leggen.

Het is zeker — en we doen hier een greep uit de vele zekerheden die we bezitten als schriftgelovigen —, het is zeker dat de muren van Jericho op de zevende dag vielen, dat God op de berg Sinai met Mozes sprak, dat Jerobeam het volk zondigen deed, dat Zondag 1 waar is dat onze enige troost ligt in het verlossend lijden voor ons van de Here Christus, dat de Here Zijn kerk vergadert, beschermt en onderhoudt, dat de reformatie in de 16e eeuw gewerkt werd door God die Zijn volk toen bezocht ten goede, dat het ongelooft zijn vruchten droeg in de Franse revolutie, dat een ieder hier geboren is uit een vader en een moeder, dat 2 x 2 = 4, dat er 's nachts vele sterren aan de hemel staan, dat in de Straat Soemba de Krakatau ligt, dat Rusland een groot leger bezit, dat het in het Zuiden zonniger en warmer is dan hier..... even zoveel zekerheden — en zo zijn er nog oneindig veel meer, net zoveel als Gods schepping groot is —, waar de mens nooit aan mag of kan tornen zonder de waarheid in ongerechtigheid ten onder te houden. Ongewijfeld is de zekerheid van de zaken die wij opsommen soms van geheel verschillende aard, maar het gaat er hier om dat het zekerheden zijn waar de wetenschap van uit moet gaan, welke zij slechts tot schade van zichzelf kan negeren — het zijn zekerheden omdat Gods Verbond met Noach en met Abraham vast en zeker is.

De wetenschap daarentegen is het onzekere. Hier is geen vastheid — hier zijn we in het gebied van het problematische. En is het niet zo, dat, als we menen een bepaald probleem opgelost te hebben dat er dan tientallen nieuwe problemen naar voren komen om onderzocht te worden? Voortschrijdende wetenschap

(Zie vervolg pag. 396).

roef aan de sfeer toekensluit van de gens het com-

rik de indruk og heeft voor van behendige ar leert „ooranen; als men, wil, kan men e meest nobele te weten of niet te lezen

land”? Het is als Farizeeër is te beklagen feert een veranen, aan de sterse zonden, heid openbaar

an Niftrik las vijandige we-des Heren is, vestigen, stond politieagenten, de dienst za-n en koffie te klopt toch niet 't politiecorps lang geholpen, naar lang heeft uren ondervon-is vijanden der itithese-leuzer, t is niet waar, les Heren sub-kerk moet de doen in chris-m. Zoals voor is, zo is voor en zijn vijand des allemaal men-stelijke Neder-

P. D.

tel klopt niet, rik klopt niet, als christenen geval apart is, wij met leuzen ns niet beviel urthlaans”. En mens, als wij at genus „Bar-en wij er niet,

s hierop neer: onder is, maak n er nota van. Dr v. N. zelf ;? Hij spreekt e Russen, alle derland”, maar t zogenaamde ederland, zon-er de gang-muun, niet na-riatenen moes-t communisten Vj. christenen. En dat, zonder Movigen open-art. 24, Dorit-3; V. 1—13. en en slagzin-den. ene beoordeeln-het Evangelie, zelf niet (en l) zulke alge-oeien. toren; Gij, die P. D.

t is deze, dat i aan iemand, en in de theo-n, niet als vij-ekt worden. e concreet ge-erling van een i tot het ambt hoogleraar bij-er Herv. Kerk

ennend. Wordt neigd zijn, die ns, indien Dr en en zich ge-in zijn „Kleine rworpen, maar verkoren. Deze en evenwicht, t oordeel door anneming. De Christus gé-n 't raam van